

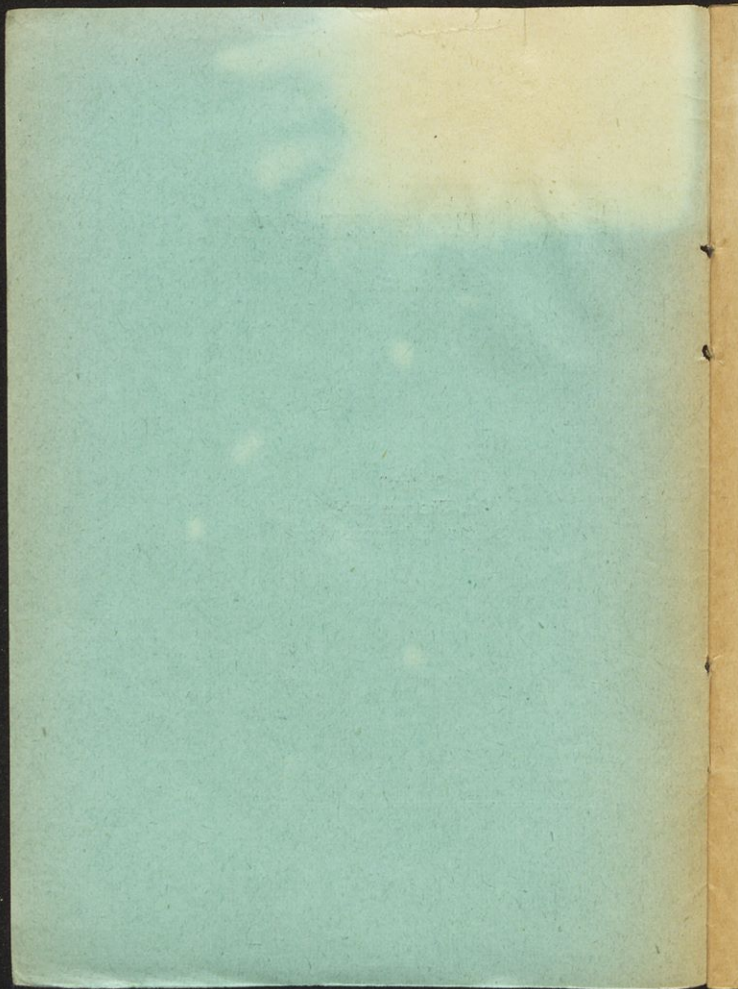

U

Protituberkulozni teden

Sestavil
Dr. Stepan Ivič
specijalist za pljučne bolezni.

Celje 1935.

Protituberkulozni teden

Sestavil
Dr. Stepan Ivič
specijalist za pljučne bolezni.

Celje 1935.

Založila krajevna protituberkulozna liga v Celju
v poučne svrhe.

5152

97688

Tisk Zvezne tiskarne v Celju

A. Splošno o tuberkulozi

1. Vsak kašelj, ki dolgo traja, izkašljevanje izpljunka s krvjo, pogosto prehlajenje vzbuja sum tuberkuloze.

2. Tuberkuloza je enako kakor davica, tifus, škrlatica, kolera itd. nalezljiva bolezen, ki jo dobi človek v družini ali pa tudi izven nje.

3. Povzročitelj bolezni je po Robertu Kochu leta 1882. odkriti bacil tuberkuloze, ki ima obliko palčice.

4. Najnevarnejši vir (objekt) infekcije je bolnik, v čigar izpljunku so stalno Kochovi bacili tuberkuloze.

5. V vsaki najdrobnejši kapljici takega izpljunka je več milijonov nevarnih sovražnikov človeškega organizma.

6. Bolezen se prenaša z bolnega na zdravega človeka s temi drobnimi kapljicami, ki pršijo pri vsakem kašlju po zraku in jih potem človek vdi-

hava, ali pa z dotikom bolnika in njegovih predmetov.

7. Tuberkuloza ne napada samo pljuč, temveč tudi ostale organe, kakor: kosti, zglobe, kožo, grlo, črevesa, vranico, jetra, oči itd. in končno ves organizem.

8. Tuberkuloza se deli na tri štadije. Navadno se začenja v bližini pljučnih žlez in odtod se krvnim ali pa limfnim potom širi dalje po ostalem organizmu.

9. Vse pljučne bolezni niso tuberkulozne narave. Obstojijo še druge pljučne diagnoze, kakor pljučna sifilida, rak, navadni bronchitis, bronhiektazija (razširjenje dihalnikov), pljučni absces in gangrena, kronične pljučne otekline (tumori) itd.

10. Prva infekcija s tuberkulozo se pojavlja povečini v prvih otroških letih. Tuberkuloza pljučnih vršičkov je že tretji štadij tuberkuloze.

11. Tuberkuloza je, kakor tudi ostale težke bolezni, tembolj ozdravljiva, čim pravočasneje se ugotovi

njena diagnoza in čim bolj zgodaj se začne njeno zdravljenje.

12. Za strokovno in pravilno zdravljenje te nevarne bolezni imamo različna okrevališča, zdravilišča in bolniške oddelke. Kot kontrola razširjenja te bolezni med ljudstvom in umrljivosti vsled nje nam služijo protituberkulozni dispanzerji, ki tudi zdravijo, delijo nasvete in opravljajo higijensko kontrolo v bolnikovi okolici in družini.

13. Često pomaga dober zdravniški nasvet, po katerem se bolnik stalno ravna, več nego marsikatero v časopisih priporočano zdravilo.

14. V sanatorijsko zdravljenje pridejo le oni bolniki, pri katerih je dovolj izgleda za dobro ozdravljenje. Vsi brezupno težki slučaji zadnjega stadija odprte tuberkuloze pridejo v bolniške oddelke ali azile, da se tako odstrani iz bolnikove družine glavni vir okuženja.

15. V glavnem se tuberkuloza deli v odprto in zaprto obliko bolezni: prva s pozitivnim nahajanjem baci-

la v izpljunku, zaprta pa z negativnim izpljunkom. Potem se deli še v eksudativno in produktivno-cirotično. Prva z uničujočim in prodorno galopirajočim značajem, imenovana tudi kataralna ali vlažna forma. Pri tej bolnik precej mnogo izkašljeuje, ima povišano temperaturo, se znoji ponoči, ima eksodat (vodo) v pleuralni votlini i. t. d. Druga forma je kronično ustavljena in suha ter se slednjič konča z zaapnenjem.

16. Krvavitev iz pljuč je važen simpton tuberkuloze, a krvavitev se pojavlja tudi pri kakšni drugi pljučni bolezni. Iz pljuč lahko krvavi popolnoma lahek in začetni bolnik, težko bolni pa ne. To je popolnoma stvar slučajnosti. Krvavitev iz pljuč je odvisna tudi od atmosferskih razmer.

17. Zunanji izgled bolnika lahko prevari laika. Večkrat boleha dobro rejena in v obrazu polnokrvna, rdeča oseba na težki eksudativni in kavernozni tuberkulozi, na videz zelo slabi in suhljati pacienti pa imajo

lažjo kronično, že ozdravljeno formo tuberkuloze.

18. Tuberkulozna infekcija se prenaša tudi od nekaterih domačih živali na človeka, n. pr. od krave, perutnine, ptic itd. Znano je tuberkulozno obolenje človeških čreves, ki izhaja od svežega mleka krave ali koze, ki je bolna na tuberkulozi.

19. Hripa in močno prehlajenje je večkrat samo reaktivacija ali obnovev že ozdravljenega ali umirjenega tuberkuloznega procesa pljuč. Pri zasliševanju težjega ali lažjega bolnika večkrat čujemo, da je prebolel hripo ali močno prehlajenje s temperaturo. Ti bolniki, zlasti če so v bližini tuberkuloznega vira, morajo biti takoj natančno preiskani in rentgenološko kontrolirani.

20. Za okolico in ogroženo družino moramo skrbeti še bolj, nego za težko bolnega pacijenta.

B. Nasveti za tuberkulozno bolne

1. Že pri prvih sumljivih znakih, kakor kašlju, bolečinah v prsih, tež-

kem dihanju, utrujenosti, izgubljanju teka in teže, nočnem znojenju, povišanju temperature itd. poišči zdravniški nasvet in pomoč.

2. Ne čakaj, da se bolezen močno razširi po pljučih in pride vsaka pomoč prepozno.

3. Če je materijelno mogoče, poišči čimprej sanatorijsko zdravljenje, če to odredi domači zdravnik ali specialist.

4. Ne pljuvaj povsodi okrog, marveč v lastni robec ali pa v pljuvalnik z razkuženo tekočino.

5. Pri kašljanju bodi od zdravega oddaljen vsaj en meter, glavo obrni na nasprotno stran in nastavi robček z roko široko pred usta.

6. Izpljunek in vse predmete, ki jih bolnik uporablja, dobro razkuži in uniči ali pa postavi nekaj ur na sonce.

7. Vsak dan najmanj dvakrat, zlasti pa pred večerjo, kontroliraj telesno temperaturo.

8. Reguliraj stolico, prebavo in tek.

9. Ogibaj se močnega kašljanja, ker se bolezen s tem širi po zdravem delu pljuč. Nasprotno pa zadrževanje kašlja pomiruje in ozdravlja bolezen.

10. V primeru krvavenja iz pljuč se priporoča popoln telesni in duševni mir. Bolnika postavi v napol ležeč položaj. Položi mu na prsa led ali vrečico s peskom in takoj poišči zdravniško pomoč.

11. Bolna pljuča potrebujejo mir in ležalno kuro, ki se mora strogo izvajati med 2. in 4. uro po kosilu. Takim bolnikom se dovoljujejo tudi majhni izprehodi, toda samo po ravnem.

12. Strogo prepovedano je solnčenje bolnikov, ki imajo aktivne znake tuberkuloze (povišano temperaturo, krvavenje iz pljuč, svež katar s kašljem, bolečinami itd.).

13. Vsak bolnik z odprto tuberkulozo mora imeti lastno sobico in lastno posteljo. Kjer je to nemogoče, mora biti njegova postelja oddaljena od ostalih najmanj 3 do 5 metrov in zaščitena s špansko steno.

14. Priporoča se, da spiš po možnosti vse leto pri odprtem oknu; hodi zgodaj spat in zgodaj vstajaj.

15. Prepovedane so vse alkoholne pijače in kajenje, ker ti strupi samo pospešujejo razvoj tuberkuloze.

16. Solnčenje je dovoljeno samo onim bolnikom, ki imajo izvenpljučno tuberkulozo, in onim z docela začetno tuberkulozo pljučnih žlez ali pa z že ozdravljenim in zapnjenim procesom pljučnih bolezni. Kedaj in kako dolgo se smejo tudi ti bolniki izpostajljati vplivu solčnih žarkov, odreja zdravnik sam.

17. Mir, solnce, svetloba, dobra hrana, telovadba, sport, dobre higijenske razmere in snaga so največji sovražniki tuberkuloze.

Nasveti za zdrave

Utrdi odpornost lastnega organizma z dobro hrano, sportom in telovadbo, solncem, zrakom, snago in higijenskim načinom življenja ter ga tako pripravi za borbo proti nevarni tuberkulozi.

2. Stanovanje mora biti suho, snažno, solnčno in dovolj prostorno za vse člane družine.

3. Živi solidno in ne udajaj se prekomernemu uživanju alkoholnih pijač in kajenju.

4. Spi po možnosti vse leto pri odprtem oknu, umivaj se zjutraj do pasu in telovadi, ko vstaneš.

5. Če se počutiš slabega, utrujenega, prehlajenega, se ogibaj bližine tuberkuloznega bolnika, ker je takrat tvoj organizem najbolj občutljiv za nalezljivost s tuberkulozo.

6. Ne spi v isti sobi, še manj pa v isti postelji kakor tuberkulozni bolnik.

7. Ne poljubuj se s tuberkuloznim bolnikom. Če kašlja, bodi od njega oddaljen najmanj $1\frac{1}{2}$ —2 metra, obrni glavo stran in opozori bolnega, da dene roko ali robec pred usta.

8. Če daš takemu bolniku roko in posebno še pred jedjo, si dobro umij roke in lice ter izperi grlo.

9. Vsi, ki so stalno v bližini tuber-

kuloznega bolnika, potrebujejo najmanj enkrat na leto kontrolno preiskavo, zlasti z rentgenom.

10. Nasvetuj tudi drugim, zlasti otrokom, vse te preventivne mere za obrambo pred jetiko, ker so otroci še najbolj podvrženi infekciji s to boleznijo.

11. Stalno kontroliraj telesno težo in v trenutkih indispozicije tudi telesno vročino, ker je tuberkuloza zavratna, pritajena bolezen in človek nikoli ne ve, kedaj se ta bolezen začne.

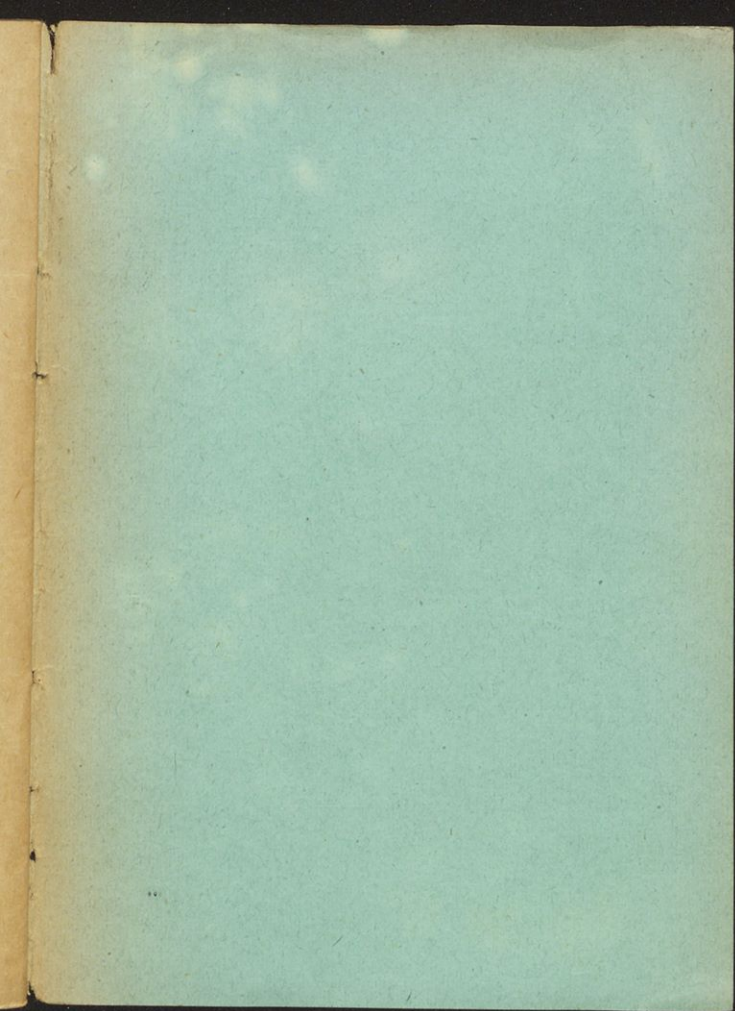
12. Ne puščaj v sobo tuberkuloznega nobene osebe razen one, ki jo določi zdravnik za postrežbo bolnika.

13. Vse sobne predmete, kakor pod, vrata, stole, mizo itd. briši z vlažno cunjo, namočeno v kakšno desinfekcijsko tekočino.

14. Tuberkuloznega mrliča nikakor ne poljubuj in pazi, da se po bolnikovi smrti dobro razkuži soba in vsi predmeti, ki jih je uporabljal.

15. Preventivne mere so vsekako nujno potrebne, ker se zelo lahko pri

vsakem koraku okužimo z bacili tuberkuloze. Dobra odpornost organizma in takoj izvršeni nasveti zdravnika bodo prav gotovo preprečili nadaljno prodiranje eventualno nastale začetne tuberkulozne infekcije.

Univerzitetna knjižnica Maribor

S

5152

000507688

COBISS ®

ZA ČITALNICO